

V ní je Církev celá svatá

*Májové úvahy o Panně Marii
s troškou katechismu*

Sestavil: P. Václav Fojtík

Úvodem

1. května

Svátkem sv. Josefa, dělníka, vstupujeme do měsíce května, který je celý zasvěcen Panně Marii, jeho snoubence a Matce Boží i Matce naší. Na jednatřicet dní se nám nabízí možnost každodenní četby a rozjímání o té, „v níž je Církev celá svatá“. Tato slova jsou vypůjčena z Katechismu katolické Církve, který na přání sv. papeže Jana Pavla II. od roku 1986 do roku 1992 sestavila komise dvanácti kardinálů a biskupů. V čele této komise stál Joseph Ratzinger, pozdější papež Benedikt XVI. Právě citace z tohoto katechismu, který je nám dán, „aby sloužil za spolehlivé a hodnověrné vodítko při vyučování katolické nauky“, budou provázet naše májové úvahy.

Nemějme obavu, že nás v těchto statích zavalí těžce srozumitelné definice. Nemělo by se tak stát. Naše obrazné zamyšlení potřebuje ukotvit, aby se nijak neodchýlilo od pravé katolické víry. Citace z katechismu nám tedy poslouží jako rám, který udržuje mariánský obraz.

V závěru každé májové úvahy, mimo tu dnešní, budou před mariánskou invokací čtenáři či posluchači nabídnuta tzv. „punkta“, neboli body k dalšímu přemýšlení, rozjímání či našemu zpytování. Využijme jich, a sami tak k načrtnutému mariánskému obrazu přikresleme svou vlastní čárku.

Nyní dejme slovo sv. Janu Pavlu II., který v předmluvě k novému Katechismu katolické Církve píše:

„Prosím nejsvětější Pannu Marii, Matku vtěleného slova a Matku Církve, aby podporovala svou mocnou přímluvou katechetickou práci celé Církve na všech úrovních v této době, kdy je Církev volána k novému evangelizačnímu úsilí. Kéž světlo pravé víry osvobodí lidstvo od nevědomosti a otroctví hříchu, aby je vedlo k jediné svobodě, hodné toho jména: totiž ke svobodě života v Ježíši Kristu pod vedením Ducha svatého, zde na zemi i v nebeském království, v plnosti blaženého patření na Boha tváří v tvář.“

Kéž nám tyto májové úvahy s troškou katechismu dobře poslouží, abychom při pohledu na svatou Pannu a Matku uviděli „jako v čistém obraze to, čím (Církev) sama touží a doufá zcela být.“

Vyprošuji Boží požehnání a stálou ochranu Panny Marie

P. Václav Fojtík

Panno Maria a svatý Josefe, náš mocný ochránce, orodujte za nás!

Hvězda

2. května

V současnosti se používá pro slavné, skvoucí osobnosti zvláště ve filmu a populární hudbě výrazu „star“, hvězda. Šoubyznys toho využívá. Uděláme z nějakého začínajícího herce hvězdu: vyhledáme mu vrásky, oblečeme mu drahé šaty, naučíme ho poťouchlostem slávy a sami si namažeme kapsy. Tak je to ve světě, který – dle slov apoštola Pavla – pomíjí.

Hvězdou, na níž se v začátku našich májových úvah a v celém jejich průběhu chceme zadívat, je Panna Maria. Jako Bůh učinil čtvrtý den při stvoření hvězdy, aby osvěcovaly spolu s měsícem temnou noc, tak i Pannu Marii učinil on – dal její duši ten nejvyšší jas, uchránil ji poskvrny hříchu.

V Katechismu čteme: „Člověk, stvořený k Božímu obrazu, povoláný k tomu, aby Boha poznával a miloval, když ho hledá, objeví určité „cesty“, po nichž lze dojít k poznání Boha. Bývají také nazývány „důkazy Boží existence“, ne ve smyslu důkazů, jaké si vyžadují přírodní vědy, nýbrž ve smyslu „konvergentních (sbíhavých) a přesvědčivých závěrů“, které umožňují dosáhnout opravdové jistoty. Tyto „cesty“, jak se přiblížit Bohu, mají za východisko stvoření: hmotný svět a lidskou osobu.“ (čl. 31)

Cestou k poznání Boha se stává i Panna Maria, která jako hvězda na noční obloze osvěcuje temnoty naší mysli a září nám svým příkladem.

Sv. Bernard píše: „Každý, kdo víš, že ve vlnobití tohoto světa se spíše zmítáme uprostřed bouří a větrů, než kráčíme po pevné zemi, nespouštěj oči z této zářící hvězdy, nechceš-li, aby tě bouře pohltila. Opřou-li se do tebe vichry pokušení, narazíš-li na skaliska soužení, k hvězdě se dívej, Marii vzývej! Jsi-li zmítán vlnami pýchy nebo ctižádosti nebo nactiutřačství nebo žárlivosti, k hvězdě se dívej, Marii vzývej! Otřásá-li loďkou tvé duše hněv, lakomství nebo svody těla, dívej se k Marii! Jsi-li poděšený velikostí svých hříchů, zmatený nečistým svědomím, přestrašený hrůzou před soudem a už tě pohlcuje hlubina zármutku a propast zoufalství, mysl na Marii! V nebezpečích, v úzkostech, v pochybnostech na Marii mysl, Marii vzývej! Stále ji měj na rtech, stále ji měj v srdci. Chceš-li, aby se za tebe přimlouvala, buď pamětliv příkladu, který dala svým životem. Následuješ-li ji, nezbloudíš, prosíš-li ji, neupadneš do zoufalství, myslíš-li na ni, nechybíš, drží-li tě, neklesneš, chrání-li tě, nemusíš se bát, vede-li tě, neunavíš se, je-li k tobě milostivá, dojdeš k cíli.“

Punkta: Připomeň si některý z duchovních prožitků, který si získal ve spojení s Pannou Marií, např. když jsi navštívil mariánské poutní místo, při modlitbě či prostřednictvím hudebního či výtvarného umění.

Hvězdo jitřní, Maria, oroduj za nás!

Vinice

3. května

V modlitbě „Zdravas Maria“ nazýváme našeho Pána Ježíše Krista požehnaným plodem Mariina života. Panna Maria, plná Boží milosti, pro svůj souhlas počala z Ducha Svatého a stala se matkou Spasitele. V Katechismu čteme: „Proto efeský koncil prohlásil roku 431, že Maria se opravdu stala Boží matkou pro lidské početí Božího Syna ve svém lůně; Matka Boží... ne proto, že by Boží slovo přijalo od ní svou božskou přirozenost, nýbrž proto, že z ní má svaté tělo, vybavené rozumovou duší, a poněvadž je s ním Slovo spojeno ve své osobě, říká se, že Slovo se narodilo podle těla.“ (čl. 466) Na efeském koncilu byla Panna Maria nazvána THEOTOKOS - Bohorodička.

Sv. Efrém Syrský přirovnává Pannu Marii k úrodnému poli, které nezná oráče a které bez semene světu vydává plod. Přirovnává ji také k vinici a révě, z níž vzchází Život sám. Ve svém kázání uvádí:

„Protože by Pán nemohl bez těla propadnout smrti ani by ho bez těla nemohlo pohltit podsvětí, přišel k Panně, aby si z ní vzal nástroj těla a otevřel jí brány podsvětí. S tělem, které přijal, vstoupil do pekel, uchvátil jejich bohatství a vyplenil jejich poklady. Tak přišel k Evě, matce všech živých. Ona je vinice, jejíž ohradu otevřela smrt – dokonce vlastníma Evinými rukama – aby ochutnala její plody. Takže Eva, matka všech živých, se všem živým stala zdrojem smrti. Vykvetla však Maria, nová réva, lepší než byla stará réva Eva; a v ní se usadil nový život, Kristus. A když smrt po svém zvyku přišla s jistotou sklízet, netušila, že ve smrtelném plodu je ukryt život, který ji zničí. Když ho tedy smrt bez bázně pohltila, osvobodila život a s ním všechny lidi. Slavný syn tesařův vztyčil svůj kříž nad všepohlcující propastí smrti a převedl lidstvo do příbytku života. Skrze dřevo rajskeho stromu padl celý lidský rod do hlubin, po dřevě kříže přechází do příbytku života. Na strom byla kdysi naroubována hořkost, nyní byl vštípen roub sladký, v němž poznáváme toho, jemuž neodolá žádné stvoření.

Sláva tobě, Kriste, neboť tys postavil svůj kříž jako most nad smrtí, aby po něm přecházely duše z krajiny smrti do krajiny života.“

Punkta: Připomeňme si Ježíšovo podobenství o rozsévači a zpytujeme častou neúrodnost našeho života v poslušnosti k Božímu slovu.

Maria, Matko Boží a Matko naše, oroduj za nás!

Mateřídouška

4. května

Karel Jaromír Erben v úvodní básni své nejznámější sbírky Kytice píše o květech, které vyrostly na hrobě zemřelé matky a které dětem voněly po matčině dechu, proto je pojmenovaly mateřídouškou. Ruský lidový název pro tuto rostlinu je spojen přímo s Bohorodičkou, tedy „*bogorodskaja travka*“. V Katechismu čteme: „Církev nás vybízí, abychom se připravovali na hodinku své smrti, abychom prosili Matku Boží, aby se za nás přimlouvala ‘v hodinu smrti naší’ a abychom se svěřovali svatému Josefovi, patronu šťastné smrti,“ a cituje úryvek z knihy Následování Krista od Tomáše Kempenského: „Vždycky by sis měl ve skutcích i myšlenkách počínat tak, jako bys už dnes umíral. Kdybys měl čisté svědomí, nebál by ses příliš smrti. Proto by bylo lepší chránit se hříchů než utíkat před smrtí. Nejsi-li připraven dnes, jak budeš zítra?“ (čl. 1014)

Popřemýšlejme v této májové úvaze nad ctnostmi, kterými má vonět každý Mariin syn a každá její dcera. Podaří-li se nám získat tyto ctnosti, svět ucítí vůni, která přitahuje, která člověka nenechává klidným, která v něm probouzí touhu po svatosti.

Jako v Erbenově básni poznávají děti v kvítí svou matku po vůni, tak také my naši nebeskou Matku zvláště v těchto ctnostech:

1) *Ve víře: Blahoslavená, která jsi uvěřila, že se splní to, co ti bylo řečeno od Pána!*

2) *V naději: Ve svém chvalozpěvu při setkání s Alžbětou velebí Boha za to, jak jedná s ní, poníženými, hladovými i s Izraelem. Ti, kteří doufají, nejsou zklamáni. On to slíbil našim předkům, Abrahámovi a jeho potomkům navěky.*

3) *V lásce: Ona je matkou a služebnicí toho, který je Láska, který nás učí milovat až do krajnosti. Ona všechno uchovávala ve svém srdci.*

4) *V pokoře: Můj duch jása v Bohu, mém spasiteli, neboť shlédl na svou nepatrnou služebnici.*

5) *V tichosti: Myslíme na cestu do hor za příbuznou Alžbětou, na uchovávané tajemství Božího vtělení, na tichost bolesti na Kalvárii.*

6) *V laskavé péči: A porodila svého prvorozeného syna, zavinula ho do plének a položila do jeslí. V Káně Galilejské si povšimla, že došlo víno a svou přimluvou u Ježíše zachránila trapnou situaci.*

Punkta: Při četbě evangelijních úryvků, které se zmiňují o Panně Marii, uvažujme o dalších jejích ctnostech.

Služebnice Páně, Maria, oroduj za nás!

Sedmý den

5. května

Při zjevení Panny Marie jedenáctiletému Maximinovi a patnáctileté Melánii v La Salettě roku 1846 Panna Maria s pláčem řekla: „Už tak dlouho za vás trpím. Nemá-li vás můj Syn opustit, musím ho neustále prosit. Ale vy na to nedbáte. I kdybyste se sebevíc modlili, nikdy nebudete schopni vynahradit mi to, co jsem pro vás vytrpěla. ‘Dal jsem vám šest dnů k práci, sedmý den jsem si vyhradil pro sebe, ale lidé mi jej nechtějí dopřát.’ Proto je paže mého Syna tak těžká. V létě chodí na mši svatou jen několik starších žen. Ostatní pracují v neděli celé léto.“

Díváme-li se do prázdných kostelních lavic při nedělních mších svatých, říkáme si: „Kdepak ti všichni, kteří přijali víru v Krista, jsou? Kde jsou ti, kteří přijali svátost křtu a donedávna chodili na nedělní mši svatou pravidelně? Kde jsou ti z rodičů, kteří při křtu dětí říkali, že budou své děti vychovávat ve víře, a už je neučí Bohu děkovat při eucharistickém slavení? Co se stalo, že rodiny mají v domech stažené žaluzie a budík v nedělní ráno nezazvoní? A přesto o něco později se již procházejí po velkoobchodech a poté se pustí do práce na svých domech a zahradách?

V Katechismu čteme: „Posvátný text říká, že *Bůh sedmého dne dokončil své dílo, které konal, a tak byla dokončena nebesa i země; že sedmého dne odpočinul a požehnal a posvětil sedmý den, neboť v něm přestal konat veškeré své stvořitelské dílo.* Tato inspirovaná slova jsou bohatá na spasitelná poučení: Stvořením položil Bůh základ a dal zákony, které zůstávají stálé, o které se věřící může s důvěrou opírat a které budou pro něho znamením a zárukou toho, že Bůh zůstává neotřesitelně věrný své úmluvě. Člověk pak ze své strany se má věrně tohoto základu držet a respektovat zákony, které tam Stvořitel vepsal. Stvoření je učiněno vzhledem k „sabatě“, tedy k úctě a klanění se Bohu. Bohoslužba (kult) je vepsána do řádu stvoření... Sobota je srdcem Zákona Izraele. Zachovávat příkázání znamená správně odpovídat na moudrost a vůli Boha, jak to vyjadřuje dílo stvoření... Pro nás však nastal nový den: totiž den Kristova zmrtvýchvstání. Sedmý den dokončuje první stvoření. Osmého dne počíná nové stvoření. Tak dílo stvoření vrcholí ve větším díle, ve vykoupení. První stvoření nalézá svůj smysl a vrchol v novém stvoření, v Kristu, jehož zář převyšuje ono první. (čl. 345-349)

Punkta: Neztratil jsi již ze zřetele posvátnost neděle? Je pro tebe dnem Páně, anebo pouhým dnem odpočinku?

Matko Stvořitelova, Maria, oroduj za nás!

Růže tajemná

6. května

Podél polních cest, na kraji lesa, ale i na zahradách, které nejsou v zajetí našeho doslova detektivního obhlížení, snadno vyrostete keř šípkové růže. Na jaře se ozdobí jemně bílými a narůžovělými květy, na podzim na něm dozrají červené šípky. Mnoho zahrad pak uchovává jako svůj poklad růže šlechtěné a nejrůznějšího typu, jako jsou pnoucí, keřové, miniaturní, plazivé, velkokvěté.

Růži nazýváme královnou mezi květinami. Proto není divu, že i Panna Maria, Královna nebeská, byla přirovnána k růži. Maria pro svou vnitřní krásu, pro své ctnosti, a růže pro svůj půvab a vůni. V Loretánských litaniích k Marii voláme: „Rosa mystica, ora pro nobis!“, Růže tajemná, oroduj za nás.

Co se míní přívlastkem „mystica“? Co se chce říci slovy mystický, tajemný, skrytý?

Návštěvník zahrady si prohlíží stromy, keře, záhony, a tu uvidí v koutku, někde v závětrí růst skrytou, jakoby pokornou a tichou růži. Není to krásný obraz té, která velebí Boha, že *shlédl na svou nepatrnou služebnici a od této chvíle ji budou blahoslaviti všechna pokolení?*

Panna Maria je skrytá jako každý světec, světice - stojí za Ježíšem, jediným Prostředníkem mezi Bohem a lidmi. Je skrytá v nebi, celá krásná, s duší i tělem na věčnosti. Je skrytá v domku v Nazaretě, v Egyptě s Josefem a dítětem Ježíšem, skrytá v zástupu těch, kdo následují Mistra, skrytá pod ochranou apoštola Jana a v knize Zjevení skrytá před drakem na poušti.

Ona nejlépe ví, že veliké věci, které zakouší ve svém životě, pocházejí od Boha. On musí být nade vše chválen a jemu má člověk s láskou sloužit. Katechismus to vyjádří slovy: „Bůh stvořil všechno pro člověka, avšak člověk byl stvořen, aby miloval Boha a sloužil mu a aby mu obětoval celé stvoření.“ (čl. 358)

Punkta: Pán Ježíš říká: *Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.* Uvažuj nad životem Panny Marie, Růže tajemné, která tato jeho slova tak mimořádně naplňovala.

Růže tajemná, Panno Maria, oroduj za nás!

Slzičky Panny Marie

7. května

Hvozdík kropenatý, který nalezneme růst na mezích, pastvinách, který však krásně dotvoří i zahradní skalku, nese lidový název „slzičky Panny Marie“. Božena Němcová píše o této bylině ve svém díle Babička: „Povídá se tak o tom kvítku. Když Pána Krista Židé na Kalvárii vedli, Panna Maria ho následovala, ačkoliv jí srdce pukalo. Když viděla na cestě krvavé stopy ran Kristových, hořce zaplakala a z těch slzí Matky Boží a krve syna jejího vyrůstaly po cestě na Kalvárii prý takovéto kvítka.“

Slzičky Panny Marie jsou pro nás znamením spojení bolesti a lásky. Kdo miluje, trpí, ale zároveň se stává jaksí krásnějším, lidštějším. Sv. Efrém Syrský říká, že „tvář omytá slzami je nevýslovně krásná“.

Existuje smutek, který je lidskou slabostí a proti kterému musíme bojovat, aby se neusídlil v srdci. Je to smutek, který vychází z pýchy a naší sebestřednosti, je to smutek, jehož důvodem jsou věci tohoto světa. V něm se projevuje nedostatek důvěry v Boží prozřetelnost a její působení. Existuje však také smutek, který Otcové nazývali PENTHOS. Tím mysleli vnitřní bolest, která se pociťuje z naší vzdálenosti od Boha a bližního, že našemu srdci ještě schází láska.

V Katechismu čteme: „Lidské srdce je těžkopádné a zatvrzelé. Je třeba, aby Bůh dal člověku nové srdce. Obrácení je především dílem Boží milosti; ta nám dává, abychom se ve svých srdcích k němu vrátili: *Vrať nás, Hospodine, k sobě a my se vrátíme*. Bůh nám dává sílu začít znovu. Tím, že naše srdce objeví velikost Boží lásky, se zachvěje hrůzou a tíží hříchu a začíná se bát urazit Boha hříchem a odloučit se od něho. Lidské srdce se obrátí, zahledí-li se na toho, který byl proboden našimi hříchy.“ (čl. 1432)

Pokud jsou dny a noci, kdy nám srdce puká z nedostatku lásky vůči Bohu a dle evangelijního výroku „na tomto světě svůj život nenávidíme“, pak zakoušíme onen spásonosný smutek, který Otcové nazývají „animi cruciatus – útrapy ducha“ a „compunctio cordis – zkroušenost srdce“.

Punkta: Zvlhnou ti někdy oči vědomím, že ti srdce v lásce dosud tak málo vzrostlo? Pohleď na kříž, zvolej: „Pane, učiň mé srdce podle Srdce svého!“

V pláči utěšující, bolestná Panno Maria, oroduj za nás!

Prostřednice všech milostí

8. května

Apoštol Pavel v prvním listu do Korintu píše: *Boží milostí jsem to, co jsem, a jeho milost, kterou mi udělil, nezůstala ležet ladem. Ano, pracoval jsem do únavy daleko více než všichni ostatní. Vlastně ne já, nýbrž Boží milost se mnou.* Vlastními silami jsme schopni jít cestou duchovního života vpřed po krocích, kdežto Boží milostí děláme na tomto poli s lehkostí ohromné skoky nebo – chceme-li použít biblického výrazu - jsme nesení jako by na orlích křídlech. Boží milost, to je pro nás přízeň, nezasloužená pomoc, kterou nám Bůh poskytuje, je darem Ducha, který nás ospravedlňuje a posvěcuje.

Panna Maria, milostiplná, Bohem zahrnutá tolika mimořádnými dary, aby se mohla stát Matkou Božího Syna, je v řádu milosti po Bohu ta nejprvnější. Zastíněná Duchem Svatým, Matka božské milosti, stává se branou pro příchod jediného Prostředníka mezi Bohem a lidmi, Krista Ježíše. On, Původce milosti, v ní a s ní koná veliké divy: při setkání s Alžbětou se v lůně její příbuzné pohne dítě radostí, v Káně Galilejské přímůva Matky vytvoří prostor pro první Ježíšův zázrak. Když je po svém pozemském putování vzata do nebe, je jí vyhrazen trůn Královny. Stává se Přímůvkyní podobně jako v biblické knize královna Ester. U Krále veškerenstva se přímůvá za lid, který miluje a z něhož pochází. Vyprošuje nám od Boha milost, abychom nesešli z cesty, chce nás vytrhnout z nepřítelovy moci, stará se také o naše všední záležitosti. Vědomi si tohoto jejího mandátu, nám podaných rukou, žádáme ji o zprostředkování milostí u jejího Syna a našeho Pána.

V Katechismu čteme: „Když prosíme Marii, aby se za nás přímůvala, uznáváme, že jsme ubozí hříšníci, a obracíme se k ‘Matce milosrdenství’, která je celá svatá. Svěřujeme se jí ‘nyní’, tedy v přítomném okamžiku naší existence. A naše důvěra se rozšiřuje, abychom jí už nyní svěřili ‘hodinu své smrti’. Kéž je Maria při ní, jako byla při smrti svého Syna na kříži, a kéž nás v hodině našeho přechodu přijme jako naše Matka, aby nás uvedla ke svému Synu, Ježíši, v nebi.“ (čl. 2677)

Punkta: Čím je člověk Bohu bližší, tím se jeho přímůva stává mocnější. Využijme svého privilegia Božích dětí a často v přímůvných modlitbách svěřujeme našemu nebeskému Otci všechny své blízké a potřebné. Přitom zaklepejme na dveře mateřského Srdce Mariina.

Prostřednice všech milostí, Maria, oroduj za nás!

Zvedám své oči k horám

9. května

Starobylé hebrejské jméno, kterým byl Bůh Izraele osloven, zní „EL ŠADAJ“. Mohli bychom je přeložit jako „Bůh hor“. Pod tímto jménem uctívali jediného Boha patriarchové Abrahám, Izák a Jákob, a to až do zjevení Božího jména na hoře Sinaj, kde se Bůh Mojžíšovi představuje jako JAHVE, tedy v našem překladu jako „Jsem, který jsem“.

Ve Starém zákoně čteme o Božím zjevení na horách Sinaj či Karmel. Hora Sión - chrámová hora se stane hlavním místem židovského kultu. V Novém zákoně čteme o hoře blahoslavenství, hoře proměnění či o hoře v Galileji, kde se vzkříšený Kristus zjevil učedníkům a poslal je hlásat evangelium do celého světa.

Po seslání Ducha Svatého učedníci vyšli do ulic města Jeruzaléma a později dál a dále, a kam se dostali, tam Krista ukřižovaného a vzkříšeného ohlašovali. O Panně Marii v evangeliích nečteme, že by také ona podnikala nějaké misijní cesty, nicméně dnes po téměř dvou tisících letech můžeme sledovat její apoštolát prostřednictvím zjevení. Panna Maria se při nich jednou zjeví v údolí (Fatima), jindy na hoře (La Saletta), v jeskyni (Lurdy) či v domě (Amsterdam). Dává se poznat v různých světadílech a zemích světa.

V Katechismu čteme: „Během staletí docházelo ke zjevením, jež se nazývají 'soukromá'. Některá byla uznána církevní autoritou, avšak nepatří k pokladu víry. Jejich úlohou není 'vylepšovat' nebo 'doplňovat' Kristovo definitivní zjevení, nýbrž napomáhat k tomu, aby se z tohoto zjevení v určitém historickém období plněji žilo. Za vedení učitelského úřadu Církve dovede zdravý smysl věřících rozlišit a přijímat, co je v těchto zjeveních opravdová výzva Krista nebo jeho svatých pro Církev. Křesťanská víra nemůže přijmout 'zjevení', která si dělají nárok na překonání nebo opravu zjevení, jehož naplněním je Kristus. To je případ některých mimokřesťanských náboženství a také některých novodobých sekt, které se opírají o taková 'zjevení'.“ (čl. 67)

Punkta: Poslání hlásat evangelium je prostřednictvím křtu určeno každému z nás. Máš nějaký svůj apoštolát, kterým evangelium zvěstuješ?

Matko všech národů, Maria, oroduj za nás!

Holubice

10. května

Holubice je pro svůj prostý a mírný vzhled a pro svou sněhobílou barvu symbolem nevinnosti. Má-li v zobáčku olivovou ratolest, stává se symbolem usmíření. V biblické zprávě o potopě světa je to právě holubice, která je poslem toho, že vody již opadaly a že po hříších do nebe volajících nastává obnova světa. V křesťanské ikonografii se nejčastěji setkáme s holubicí jako symbolem Ducha Svatého.

Holubice tedy není přímo symbolem Panny Marie, ale svou nevinností a poselstvím míru v ní nacházíme podobnost s naší Paní. V Katechismu čteme: „Úcta k lidskému životu a jeho rozvoj vyžadují mír. Mír, to není pouhý neválečný stav a nemůže se omezit jen na zabezpečení rovnováhy mezi nepřátelskými silami. Míru na zemi nelze dosáhnout bez ochrany majetku osob, svobodné komunikace mezi lidskými bytostmi, respektování důstojnosti osoby a národů a trvalého pěstování bratrství. Mír je 'klid řádu'. Je plodem spravedlnosti a důsledkem lásky.“ (čl. 2304)

Při zjeveních Panny Marie ve Fatimě, Amsterdamu či Medžugorje zaznívá naléhavě výzva pro modlitbu, aby nastal mír či nepřišla válka. Papež Benedikt XV. 5. května roku 1917 nechal vložit do Loretánských litaniích mariánskou invokaci „Královno míru“. Probíhala První světová válka. Maria odpověděla za osm dní svým zjevením ve Fatimě: „Modlete se každý den růženec, abyste tak vyprosili světu mír a konec války“. Na konci Druhé světové války 25. března roku 1945 se Panna Maria poprvé zjevila Idě Peerdamové v Amsterdamu a k ní po dobu 14 let promlouvala. Při svém zjevení 11. února roku 1951 Idě svěřila modlitbu: „Pane Ježíši Kriste, Synu Otce, sešli nyní svého Ducha na zem. Dej, ať Duch Svatý přebývá v srdcích všech národů, aby byly ochráněny před zkázou, neštěstím a válkou. Kéž Paní všech národů, která byla kdysi Marií, je naší přímluvkyní. Amen.“ Z Medžugorje hned třetí den zjevení v roce 1981 zaznívá z úst Panny Marie: „Mír, mír, mír - a jenom mír. Mír musí zavládnout mezi člověkem a Bohem, i mezi lidmi!“

Punkta: Panna Maria je pro svět tou holubicí, která nese v zobáčku olivovou ratolest. Přichází z nebe a vyzývá k míru. Uvažujme, kde bychom dnes mohli my do svého nejbližšího okolí vnést trochu více pokoje.

Královno míru, Maria, oroduj za nás!

Zahrada rajská

11. května

V knize Genesis čteme: *Hospodin Bůh uhnětl člověka z prachu hlíny a vdechl do jeho nozder dech života, a tak se stal člověk živou bytostí. Potom Hospodin Bůh vysázel zahradu v Edenu na východě a usadil tam člověka, kterého uhnětl. Hospodin Bůh dal z půdy vyrůst rozmanitým stromům, líbezným na pohled, (jejichž ovoce) je chutné k jídlu, i stromu života uprostřed zahrady a stromu poznání dobra a zla.*

Dnes a denně člověk zakouší působení zla, ať už v jeho fyzické či mravní podobě. Přicházejí na nás nejrůznější nemoci, jsme svědky nespravedlnosti ve světě a sami ji zakoušíme, nejednou také působíme. Přes všechna dobrá předsevzetí znovu hřešíme. Od doby prvotního hříchu je *celé tvorstvo podrobena nicotnosti*, jak čteme u apoštola Pavla v listu Římanům, *zároveň sténá a spolu trpí až doposud*. Následky prvotního hříchu trvají, rajská zahrada byla pro člověka uzavřena, nedá se do ní opětovně vstoupit a těšit se z krásy onoho souladu mezi člověkem a Bohem, lidmi navzájem a celým stvořením. Člověk v hloubi svého nitra touží po ztraceném Ráji, touží po nesmrtelnosti, bezpečí, pokoji, čistotě srdce, spravedlnosti a rád by nepodléhal, jak se uvádí v Katechismu, „trojí žádostivosti, která z něho dělá otroka smyslových rozkoší, lačnosti po majetku a sebezdržnění proti příkazům rozumu“. (čl. 377)

Vejít do Ráje, dokud jsme zde ve světě, nemůžeme, nicméně – a nad tím budeme nyní chvíli přemýšlet – můžeme cosi z rajské zahrady zahlédnout, uslyšet a pocítit.

Vzpomeňme na biblický příběh z knihy Daniel o tom, jak byl věrný Hospodinův služebník vhozen do lví jámy a šelmy mu neublížily. Vzpomeňme na nejrůznější vyprávění o mučednících, kteří se koupali ve vroucím oleji, křesťany, jimž se podávaly číše s otrávenými nápoji a nic jim to neublížilo. Vzpomeňme na příběhy o pouštních otcích, kteří přecházeli řeky po krokodýlích hlavách a za přátele měli lvy. Vzpomeňme na sv. Františka, který domluvil zlému vlkovi a ten zkrotl. A snad bychom mohli i my vzpomenout na jevy z našeho vlastního života, podivné a zázračné. Vzpomeňme pak samozřejmě na Neposkvrněnou Pannu, která byla uchráněna dědičné viny a která byla s tělem i duší vzata do nebeské slávy. Ač procházela labyrintem světa se všemi těžkostmi, měla již Ráj v srdci. Ona drtí hlavu odvěkého nepřítele lidstva, d'ábla.

Punkta: Ve svých touhách pohlédni k Ráji. Bůh chce s tebou rozmlouvat, chce tě chytnout za ruku, má tě rád.

S tělem i duší vzata do nebeské slávy, Maria, oroduj za nás!

Protoevangelium

12. května

V knize Genese po události prvotní neposlušnosti lidí vůči Bohu, kdy had svedl ženu a žena muže, čteme o příslibu, že člověk nakonec po útrapách a těžkostech zasadí zlu smrtící ránu: *Tu řekl Hospodin Bůh hadovi: „Protože jsi to udělal, bud zlořečený mezi všemi krotkými i divokými zvířaty. Budeš se plazit po břichu a žrát prach po všechny dny svého života. Nepřátelství ustanovuji mezi tebou a ženou, mezi potomstvem tvým a jejím. Její potomstvo ti zasáhne hlavu, zatímco ty zasáhneš jeho patu.“*

V Katechismu čteme: „Bůh člověka po pádu neopustil. Naopak, Bůh ho volá a tajemným způsobem mu ohlašuje, že zlo bude přemoženo a člověk bude ze svého pádu pozvednut. Tento úryvek z knihy Genese byl nazván ‘protoevangelium’, protože je to první zvěst o Mesiáši vykupiteli, o boji mezi hadem a ženou a o konečném vítězství jejího potomka. Křesťanská tradice vidí v tomto úryvku zvěst o ‘novém Adamovi’, který svou poslušností ‘až k smrti kříže’ více než dostatečně odčinil Adamovu neposlušnost. Kromě toho četní Otcové a učitelé Církve vidí v ženě, ohlašované v ‘protoevangelii’ Kristovu matku Marii, jako ‘novou Evu’. Vždyť ona jako první a jedinečným způsobem měla prospěch z vítězství nad hříchem, jež dobyl Kristus: byla totiž uchráněna jakékoli poskvrny dědičného hříchu a během svého pozemského života se ze zvláštní Boží milosti nedopustila žádného hříchu. (čl. 410-411)

Na protoevangelium můžeme pohlížet jako na první evangelium o Ježíši Kristu, třebaže na začátku Starého zákona ještě velmi zahalené. Budeme-li však pokračovat v četbě a překonáme v Písmu svatém i těžce srozumitelná místa, objevíme verše, které pojednávají i o druhém a třetím evangelii. Dovíme se o smlouvě, kterou Bůh uzavírá s člověkem, o záchraně vyvoleného lidu, o předpovědích příchodu mesiáše, až dospějeme konečně k oněm prvním slovům evangelia podle Marka: *Začátek evangelia o Ježíši Kristu, Synu Božím.*

Punkta: Evangelium vnáší do našeho života naději, posiluje naši víru a učí nás lásce. Chceme-li ukotvit náš křesťanský život, čtěme a rozjímejme často evangelia o životě, smrti a zmrtvýchvstání našeho Pána Ježíše Krista.

Útočiště hříšníků, Maria, oroduj za nás!

Růženec

13. května

Kolem poledne 13. května roku 1917, v letech První světové války, se třem dětem v údolí Iria poblíž městečka Fatima, když pásly ovce, zjevila na nebi krásná Paní. Po šest měsíců se dětem Lucii, Františkovi a Hyacintě tato Paní vždy 13. v měsíci zjevovala a vyzývala je k přinášení obětí za obrácení hříšníků a k modlitbě růžence, aby mohl nastat mír. Při posledním říjnovém zjevení se krásná Paní představila slovy: „Jsem Panna Maria, Královna růžence! Modlete se nadále denně růženec. Válka se chýlí ke konci a vojáci se brzo vrátí domů.“

Růženec, který v tradici Církve našel mezi pobožnostmi své jedinečné a nenahraditelné místo, je v Katechismu popsán slovy sv. papeže Pavla VI. jako „svatý růženec, souhrn celého evangelia“. (čl. 971)

Uvedme si zde slova některých světců 20. století, jak se oni vyjádřili o růženci, této mocné zbrani proti Nepříteli:

Sv. Pater Pio: „Někteří lidé jsou tak hloupí, že si myslí, že přežijí život bez pomoci Matky Boží. Milujte Pannu Marii a modlete se růženec, protože její růženec je zbraní proti zlu v dnešním světě. Všechny milosti, které nám dává Bůh, k nám proudí skrze Svatou Matku Boží.“

Sv. JoseMaría Escrivá: „Modlete se růženec s upřímnou důvěrou a budete žasnout nad výsledky.“ A dále: „Těm, kteří používají svou inteligenci a vzdělanost jako svou zbraň, přináší modlitba růžence největší užitek. Tento jasně monotónní způsob úpěnlivé prosby k Panně Marii, jako prosby dětí ke své Matce, zničí každé semínko domýšlivosti a pýchy v člověku.“

Sv. Jan Pavel II.: „Růženec je modlitba za mír a stejně tak je a vždycky byl modlitbou rodinnou a za rodinu. Růženec býval velmi oblíbenou modlitbou křesťanských rodin a je jisté, že měl na rodinné společenství příznivý vliv. Toto cenné dědictví bychom neměli opouštět. Je třeba vrátit se k rodinné modlitbě a modlit se také za rodiny s využitím právě této formy modlitby.“

Punkta: Existují jednoduché způsoby, jak prohloubit vztahy mezi lidmi a zároveň námi a Bohem. Určitě takovým způsobem a návodem pro rodiny, přátele i společenství je společná modlitba růžence.

Královno posvátného růžence, Maria, oroduj za nás!

Ta nejprvnější

14. května

Bůh nepočítá své tvory na tisíce, stovky či desítky, ale vždy si jednotlivě všímá každého zvlášť. I ten poslední mravenec není na světě, aniž by o něm Bůh nevěděl, a není na světě zbytečně. Pán Ježíš řekne: *Copak se neprodává pět vrabců za dva halíře? A ani jediný z nich není u Boha zapomenut.* On tedy ví o každém vrabčákovi a ve své prozřetelnosti s ním počítá. Tím spíše ví o každém člověku, jehož stvořil podle vlastní podoby a dal mu rozum k poznávání, vůli k rozhodování a cit, aby dokázal milovat. *U vás však jsou spočítány i všechny vlasy na hlavě,* říká Pán.

S vědomím, že takto bez použití šablony Bůh jedná se svými tvory, se nedivíme, proč se někomu dostává té či oné milosti, toho či onoho daru. Bůh sám si volí ty, které chce obdarovat a třeba se v jejich životě stát jaksi viditelnějším. Povolání Abraháma, Mojžíše, Gedeona, Davida či apoštolů nás jen utvrzuje, že „být mu nablízku“ a převzít v dějinách spásy nějaký úkol, je především jeho výsadou.

V mariánské písni Tisíckráté pozdravujem tebe zpíváme o Panně Marii, že je „po Bohu ta nejprvnější“. Bez jejích zásluh, z pouhé milosti jí Pán pro sebe takto vyvolil. Byla uchráněna poskvrny dědičné viny, bez spojení s mužem se stala matkou Spasitele a zůstala pannou. Po svém pozemském putování byla s duší i tělem vzata do nebeské slávy. V Katechismu čteme: „K tomu, aby Maria byla Matkou Spasitele, byla od Boha obdařena dary hodnými tak velkého úkolu“. Anděl Gabriel ji při zvěstování zdraví jako „milostiplnou“. Aby mohla dát svobodný souhlas své víry ke svému vyvolení, které jí bylo oznámeno, bylo třeba, aby byla cele nesena Boží milostí.“ (čl. 490)

Čím je člověk Bohu bližší, tím on, Pán, s ním podivuhodněji jedná. Apoštolové konali divy a znamení, měli vidění andělů i nebeských příbytků, svatí nahlédli třeba i do pekla a očístce, nosili na svém těle rány Ukřižovaného, měli dar levitace či bilokace, upadali do vytržení, měli prorocké sny a dokázali vidět věci budoucí. Některým se po smrti podivuhodně tělo nerozkládá. Takto Bůh jedná s těmi, které si vyvolil, aby mu byli blízcí, aby se naplnilo to, co Pán řekl: *Amen, amen, pravím vám: Kdo věří ve mne, i ten bude konat skutky, které já konám, ba ještě větší bude konat, protože já odcházím k Otci.*

Punkta: Raduj se a poděkuj Pánu, že můžeš spolupracovat na díle záchrany nesmrtelných duší. Děje se tak díky zvláštnímu osobnímu povolání, kterého se ti dostalo při křtu, díky tzv. všeobecnému kněžství.

Ty, která jsi po Bohu ta nejprvnější, Maria, oroduj za nás.

Lilie

15. května

V Matoušově evangeliu čteme, co říká Pán svým učedníkům: *Pozorujte polní lilie, jak rostou: nelopotí se, nepředou - a říkám vám: Ani Šalomoun v celé své nádheře nebyl tak oblečen jako jedna z nich! Jestliže tedy Bůh tak obléká polní trávu, která dnes je, a zítra se hodí do pece, čím spíše vás, malověrní! Nedělejte si proto starosti a neříkejte: Co budeme jíst? nebo: Co budeme pít? nebo: Do čeho se oblečeme? Po tom všem se shánějí pohané. Váš nebeský Otec přece ví, že to všechno potřebujete. Nejprve tedy hledejte Boží království a jeho spravedlnost, a to všechno vám bude přidáno. Nedělejte si proto starosti o zítřek, vždyť zítřek bude mít své vlastní starosti.*

Díky těmto Ježíšovým slovům můžeme při pohledu na lilii uvažovat nad Boží prozřetelností. Bůh se stará o celé své stvoření, které mu není lhostejné, ale naopak miluje je. Tím spíše miluje člověka, kterého stvořil jako svůj obraz, podle vlastní podoby. Člověk má pak v tomto řádu světa jedinečné postavení. Je povolán k tomu, aby moudře o tento viditelný svět pečoval s vědomím toho, že ze všeho svého počínání bude jednou skládat účty.

Lilie, o níž v této promluvě uvažujeme, je obrazem Matky nejčistší, Neposkvrněné Panny Marie. Touto květinou, která ji může symbolizovat anebo která zdobí její obrazy, je představena její nevinnost, přítomnost božského světla v jejím životě a čistota. Nejčastěji se objevuje na obrazech andělského zvěstování. Lilie je také jedním z hlavních atributů snoubence Panny Marie, sv. Josefa.

V Katechismu čteme o ctnosti čistoty: „Láska je formou všech ctností. Čistota se pod jejím vlivem jeví jako škola osobního dávání se. Sebeovládání je zaměřeno na dar sebe sama. Čistota vede toho, kdo ji žije, aby se stal bližnímu svědkem Boží věrnosti a něžné lásky. Ctnost čistoty rozkvétá v přátelství. Ukazuje učedníkovi, jak následovat a napodobovat toho, který si nás vyvolil za své přátele, který se nám zcela daroval a dává nám účast na svém božském životě. Čistota je příslibem nesmrtelnosti. Čistota se zvláště projevuje v přátelství k bližnímu. Přátelství je velké dobro pro všechny, ať je pěstováno mezi osobami stejného nebo rozdílného pohlaví. Vede k duchovnímu společenství. (čl. 2346-2347)

Punkta: Zastavme se u slov, která Pán Ježíš pronáší o polních liliích a uvažujme, zda se příliš nestaráme o to, co bychom mohli s důvěrou svěřit jemu, Pánu celého světa, jeho Matce i sv. Josefovi.

Svatý Josefe, nejčistší snoubenče Panny Marie, oroduj za nás!

Duha

16. května

V biblickém příběhu o potopě a záchraně Noemově čteme, že po opadnutí vod Bůh zavěsil na nebe jako znamení duhu, aby vyjádřil, že podobná potopa již nenastane. V první knize Mojžíšově čteme: *Bůh požehnal Noemovi a jeho synům a řekl jim: „Uzavírám s vámi smlouvu: Nic, co má tělo, nebude už zahubeno vodou potopy, už nepřijde potopa, aby zpusťovala zemi.“ Bůh dodal: „Toto je znamení smlouvy, které zřizuji mezi sebou a vámi i mezi každým tvorem u vás na budoucí pokolení: Kladu do mraků svou duhu a ta bude znamením smlouvy mezi mnou a vámi.“*

Po spravedlivém trestu za hříchy lidstva začíná zemská obnova. Na nebi se objevuje duha jako znamení smlouvy, kterou uzavírá Bůh s Noemem. Bůh později uzavře smlouvu s Abrahámem, smlouvu s Mojžíšem na Sinaji či s Davidovým domem. Věčnou smlouvu pak Bůh uzavírá s člověkem v Kristově Krvi. Panna Maria je znamením této smlouvy, která se klene mezi nebem a zemí jako duha, když při andělově zvěstování dává souhlas, aby se v jejím těle stal Bůh člověkem.

Sv. Antonín z Padovy píše: „Maria byla při početí Božího Syna 'zářivou duhou'...V tento den vstoupil Boží Syn, Slunce spravedlnosti, do oblaku, tedy do lůna slavné Panny, a ona se stala jakoby duhou, znamením smlouvy, pokoje a smíření mezi Bohem a hříšníky... Když do Panny vstoupilo slunce, nastal pokoj a smíření, neboť sám Bůh a Syn Panny dal náhradu Otci za vinu člověka a zastavil svůj hněv, aby člověka již neranil.“ Pán Ježíš tedy přišel na tento svět, aby vzal hříchy lidí do svých rukou a přibil je na dřevo kříže. Svou výkupnou obětí vytvořil novou archu, která je jedinou a věčnou záchranou pro nás hříšníky. A tak i když my hřešíme, on nás nepřestává milovat a volat k nápravě.

V Katechismu čteme: „V dějinách člověka je přítomen hřích: bylo by marné snažit se to popírat nebo dávat této temné skutečnosti jiná jména.“ (čl. 386)

Punkta: Uvažuj nad těmi nejhoršími zločiny a hříchy, které spáchalo lidstvo a poté uvažuj nad Boží dobrotou. Bůh nechce smrt hříšníka, ale aby se obrátil a žil.

Maria, která jsi v lůně nosila Božího Syna, oroduj za nás!

Blahoslavená, která jsi uvěřila

17. května

Slovy: *Blahoslavená, která jsi uvěřila, že se splní to, co ti bylo řečeno od Pána*, pronáší sv. Alžběta jednu z prvních chvalořečí Panny Marie. Děje se tak pro její víru. A my se dnes můžeme ptát: Jaká je naše víra? Je ve zkouškách stálá? Je živá, tzn. projevující se skutky navenek? Vnímáme ji jako veliký dar? Je naše víra věrná apoštolskému učení? Jaká je naše víra? Z fyziky víme, že existují tři skupenství, v nichž se mohou jednotlivé látky vyskytovat. Používáme pro ně pojmy: pevné látky, kapaliny a plyny. Tato vědomost nám může posloužit i v pohledu na naši víru.

Pevná víra – to je skála, která se nepohne, nemění tvar. Řadí-li kolem bouře a vlny na skálu dorážejí, stojí na svém místě. Pevná víra je ukotvena v Božím slově a učení Církve.

Tekutá víra – to je řeka v pohybu, teče tam, kam se země naklání. Vždy shora dolů a nikdy jinak. Pohybuje se ve svém korytě, přijímá to, co říká většina. Jejím krédem je pragmatické „nakolik pro mne, natolik dobré“.

Plynná víra – to je pára nad hrncem. Nelze ji uchopit, stěží viditelná, vyslovený blábol, chvilkový dojem, víra zcela bez rozumu a mantinelu, nespustěná kotva. Jejím krédem je ono rozšířené „něco nad námi je“.

Jaká je tedy naše víra? V čem ji můžeme upevnit, oživit, prozářit? Pohledme na příklady biblických postav, na svaté mučedníky, vyznavače, poučme se od církevních Otců. Vzpomeňme na věrné Boží služebníky z řad kněží, řeholníků i mnoha laiků, kteří v době komunismu i v naší vlasti dosvědčili svou víru třeba až k prolítí krve. V měsíci květnu se pak zvláště zadívejme na tu, která je blahoslavená, neboť uvěřila. U ní se naučíme, co to znamená věřit a zcela Bohu důvěřovat.

V Katechismu čteme: „Mariina víra během celého jejího života až do poslední zkoušky, kdy Ježíš, její Syn, zemřel na kříži, nikdy nezakolísala. Maria nepřestávala věřit, že 'se splní' Boží slovo. Proto Církev v Marii uctívá nejčistší uskutečnění víry.“ (čl. 149)

Punkta: Přistupujeme k učení Církve jako k hlasu naší Matky? Zamýšlíme se vážně nad jejími slovy, kterými nás poučuje a doprovází, anebo jako děti v pubertě si zacpáváme uši a chceme si jít svou vlastní cestou?

Matko dobré rady, Maria, oroduj za nás!

Královna veškerého stvoření

18. května

Papež František ve své encyklice *Laudato si'* nazývá Pannu Marii Královnou veškerého stvoření a uvádí, že se „nyní s mateřskou láskou a bolestí stará o tento zraněný svět“ a že „soucítí s utrpením ubohých stvoření tohoto světa, které křížuje a hubí lidská moc“. Jako Učednice Páně je tichá a pokorná, čímž ukazuje cestu současnému člověku, jak odpovědět na naléhavé otázky, týkající se životního prostředí: tichostí, abychom dle blahoslavenství získali zemi za dědictví a pokorou, abychom stáli na tom místě, na kterém stát máme.

Uvědomujeme si tedy jako tvorové svou závislost na Tvůrci a zároveň své propojení s celým stvořením. V Katechismu čteme: „Vzájemná závislost tvorů je Boží záměr. Slunce a měsíc, cedr i malý květ, orel i vrabec: pohled na jejich nesčetné rozmanitosti a nerovnosti nám říká, že tvorové existují jen ve vzájemné závislosti, aby se navzájem doplňovali a sloužili jeden druhému.“ (čl. 340)

Některé organizace, které se zabývají ochranou životního prostředí – a Bohu díky za ně, pokud mají ryzí úmysly – jako by objevovaly podruhé Ameriku, když přicházejí s výzvami, které již dávno Bůh uložil celé lidské rodině, když prostřednictvím Desatera zjevil svůj Zákon.

Začínáme od prvních třech přikázání, která nás vedou k uznání Boha jako našeho Stvořitele, Pána a Otce. On k nám promlouvá ve svědomí, v Písmu svatém, ale také v kráse, moudrosti a užitečnosti celého stvoření. Jemu patří chvála, dík a naše poslušnost. Ve čtvrtém přikázání jsme vedeni k úctě: k našim rodičům, ale i dřívějším generacím, k jejich námaze, kterou vložili do práce na tomto světě a přitom myslíme i na ty, kdo přijdou po nás. Páté přikázání nás vede přímo k ochraně lidského života, a proto i celého světa. Šesté přikázání je velkou výzvou k uspořádání vztahů mezi lidmi, k sebeovládání i uspořádání lásky samotné. V sedmém přikázání se učíme respektovat práva druhého, učíme se dělit s druhými a být štědrými. Osmé přikázání je pro nás lekcí pravdy. V devátém a desátém přikázání pak brzdíme zlou žádostivost, která v nás od prvotního hříchu vězí.

Punkta: Zadívej se dnes na krásu stvořeného světa a poznej jeho Tvůrce.

Matko s láskou o svět pečující, Maria, oroduj za nás!

Sedmikráska chudobka

19. května

Při pohledu na život Panny Marie uvažujeme o jejích sedmi bolestech (předpověď Simeonova, útěk do Egypta, ztráta dvanáctiletého Ježíše v Jeruzalémě, setkání s Ježíšem na křížové cestě, jeho ukřižování, snímání z kříže, položení do hrobu); dále uvažujeme o sedmi radostech (zvěstování, narození Ježíšovo, klanění tří králů, zmrtvýchvstání Kristovo, nanebevstoupení, seslání Ducha Svatého a korunovace Panny Marie v nebi); a mohli bychom uvažovat také o jejích ctnostech, které bychom ohradili opět počtem sedmi, aby se naznačila plnost (např. o víře, naději, lásce, tichosti, pokoře, moudrosti, čistotě).

Drobné kvítí, nenápadně kráslicí naše zatravněné pozemky, nás podle svého názvu sedmikráska chudobka může vést k úvahám také o sedmi krásách Panny Marie. Celá je totiž krásná, vypůjčíme-li si verše biblické knihy Píseň písní: *Celá jsi krásná, má milá, a poskvrny na tobě není*. Její krása je pak jen odrazem samotného Původce krásy, jak čteme v Katechismu: „Krása stvoření je odleskem nekonečné krásy Stvořitele.“ (čl. 341) Jako sedmikráska přivábí pohled spíše dětí než dospělých, kteří již znají všelijaké ušlechtilé květiny, tak i tato úvaha o krásách Panny Marie si žádá náš čistý a dětský pohled.

V dálce spatřujeme ženskou postavu. Přibližuje se k nám a pozorujeme její pohyby, ne zbrklé, ne kolíbabé, ale přímý krok, kterým bez váhání kráčí k nám. Přibližuje se a pozorujeme její nohy, boky, trup. Při pohledu na její hrud' a prsy říkáme, že ona je tou Matkou, po níž touží celý svět. Pak poznáváme její tvář jako někoho dobře známého. Srdce nám poskočí, těhotným ženám se v lůně dítě radostí pohne. V Mariině tváři vidíme celé nebe se svým pokojem, laskavostí, jasem. Nejvíce nás zaujmou její oči. Vidíme je jasné jako po pláči, plné milosrdenství, zračí se v nich síla ducha, plnost víry. A nakonec její ústa, která promlouvají, o čem jiném než o svém Synu. Říká nám jako kdysi učedníkům: *Udělejte všechno, co vám řekne*.

Punkta: Chválíš Boha za krásu, jakou vložil do díla stvoření? Nezapírají tvé oči jen velmi úzkou výseč z celku?

Celá jsi krásná, Maria, oroduj za nás!

Matka Církve

20. května

V Janově evangeliu čteme: *U Ježíšova kříže stála jeho matka, příbuzná jeho matky Marie Kleofášova a Marie Magdalská. Když Ježíš uviděl svou matku a jak při ní stojí ten učedník, kterého měl rád, řekl matce: „Ženo, to je tvůj syn.“ Potom řekl učedníkovi: „To je tvá matka.“ A od té chvíle si ji ten učedník vzal k sobě.*

V apoštolu Janovi jsme všichni přijali Marii, Ježíšovu matku, také za naši vlastní. Toto tvrzení podpoříme slovy sv. Augustina, Učitele Církve, který v promluvě na Janovo evangelium vysvětluje, že u těch, kteří nic neměli a vše rozdávali druhým, jak to čteme o prvních křesťanech ve Skutcích apoštolů, to nemohlo být jinak ani se samotnou Ježíšovou matkou. Apoštol Jan ji přijal jako dar, o který se s ostatními dělí. Proto Maria patří i do naší křesťanské rodiny, do Církve, aby nám byla Matkou a my abychom se starali o její záležitosti, tedy především o slávu jejího Syna.

V Katechismu čteme: „Panna Maria je uznávána a ctěna jako pravá matka Boha a Vykupitele, je dokonce i matkou Kristových údů, poněvadž svou láskou spolupracovala, aby se zrodili v Církvi věřící, kteří jsou údy té hlavy... Po nanebevstoupení svého Syna Maria svými modlitbami pomáhala prvotní Církvi. Spolu s apoštolý a několika ženami vidíme také Marii svými modlitbami vyprošující dar Ducha Svatého, který ji zastínil už při zvěstování.“ (čl. 963 a 965)

Na Pannu Marii se tedy můžeme obracet jako na naši Matku. Můžeme jí svěřovat, co nás trápí a bolí, všechno jako děti mamince. Ona nás na srdci pohladí, zranění pofouká a v pláči utiší. Jako matka je i naší přímluvkyní, proto se s dětskou důvěrou na ni obracíme: „Obrat' k nám své milosrdné oči“ a „pros za nás hříšné!“ Jako matka, která pečuje o své děti, chce, abychom nebyli na duši hladoví a duchovně zesláblí. Vede nás k Ježíši v jeho slově i Těle, když ji přede mší svatou třiapadesátkrát pozdravujeme v růženci a opakujeme jméno jejího Syna, po kterém toužíme.

Punkta: Zkus se na některé nedostatky v Církvi (její rozdělení, kněžské prohřešky, nevěrnost manželskému slibu, aj.) podívat očima matky, které leží na srdci především budoucnost jejich dětí a pokoj v rodině.

Matko Boží a Matko naše, Maria, oroduj za nás!

A dáš mu jméno Ježíš

21. května

V evangeliu podle Lukáše čteme: *Když uplynulo osm dní a dítě mělo být obřezáno, dali mu jméno Ježíš, jak ho nazval anděl, než bylo počato v mateřském lůně.*

Bůh zjevil své jméno Mojžíšovi v hořícím keři, aby lidem naznačil svou blízkost. „Ten, který je“ – Bůh představující se svým jménem pak vysvobodil izraelský lid z moci faraona, egyptského krále. Náš Pán, vtělený Bůh, dostává také lidské jméno. V překladu znamená „Bůh je spása“. On vysvobozuje každého člověka z otroctví hříchu. Proto se nám jméno „Ježíš“ musí stát tím nejsvětějším a nejsladším jménem, které vždy s velkou úctou vyslovujeme.

V Katechismu čteme: „Ježíšovo jméno je středem křesťanské modlitby. Všechny liturgické modlitby končí formulí ‘per Dominum nostrum Jesum Christum...’ (skrze našeho Pána, Ježíše Krista...). Modlitba ‘Zdravas Maria’ vrcholí slovy ‘a požehnaný plod života tvého, Ježíš.’ Modlitba srdce, obvyklá u východních křesťanů a nazývaná ‘Ježíšova modlitba’ říká: ‘Pane Ježíši Kriste, Synu Boží, smiluj se nade mnou hříšným.’ Mnozí křesťané umírají s jediným slovem: ‘Ježíš’ na rtech, jako svatá Johanka z Arku.“ (čl. 435)

Druhým přikázáním Desatera jsme vedeni k úctě k Božímu jménu a potažmo k Bohu vůbec. Nemáme se stávat nositeli znesvěcení, ale posvěcení, neboť to je povolání křesťanů, kteří denně volají k Bohu, našemu Otci: *Posvět’ se jméno tvé.* Panna Maria ve svém chvalo zpěvu vyznává: *Jeho jméno je svaté.* Hledáme tedy způsoby, jak Bohu zjednat slávu, a ne pohanění. Proto pečujeme o krásu kostelů, podporujeme křesťanské umění, v našich domácnostech nechybí posvěcené kříže, sošky a obrázky, které nám připomínají Boží blízkost a jsou ochranou proti vlivu zla.

Kéž je tedy Bůh, náš Otec oslavován a jméno jeho Syna, našeho Pána Ježíše Krista není vystaveno pohaně naším zbytečným vyslovením.

Punkta: Přemýšlejme, co vše bychom mohli učinit, aby jméno Boží nebylo tak často vyslovováno bez potřeby.

Matko Spasitelova, Maria, oroduj za nás!

Včela

22. května

V Katechismu čteme: „Bůh stvořil viditelný svět v celém jeho bohatství, v jeho rozmanitosti a řádu.“ (čl. 337) Pozorujeme-li chování některých živočichů, zdá se nám, jako by měli vlastnosti podobné lidem, dobré i zlé. Kupříkladu lišce připisujeme vychytralost, syslovi hamižnost, pávu připisujeme pýchu, labuti věrnost. Výjimku tvoří včely. Ty prý, jak se o tom uvažovalo ve středověku, mají ctnosti všechny. Proto není od věci, když se v naší májové úvaze na chvíli zahledíme do úlu a pokusíme se nalézt podobnosti mezi včelami a Neposkvrněnou Pannou, plnou božské milosti, tak bohatou na ctnosti.

Marii uctíváme jako Pannu, která nepoznala muže. Vyznáváme, že byla pannou při početí svého Syna, pannou při porodu, pannou, když ho nosila, pannou, když ho porodila, pannou vždy. Můžeme ji tedy srovnat se včelí dělnicí, která nepoznává trubce. Ta pak ve včelstvu přebírá úkoly jako čistička, stavitelka, krmička, kojíčka, strážkyně a létavka. Cožpak nám tyto práce nepřipomenou Marii jako služebnici Páně a Pomocnici křesťanů?

Marii dále uctíváme jako Matku a novou Evu, která dává Život, Krista Ježíše celému světu. Ona je Matkou Boží i Matkou naší. Pozorujeme-li zjara plodnost včelí matky, která je schopna během jednoho dne naklást téměř až 2000 vajíček, vhodně ji lze srovnat s tou, která porodila Pána celého světa.

Marii uctíváme jako Královnu. Tímto titulem zdůrazňujeme její moc na nebi i na zemi, její vznešenost. Ve včelstvu nalezneme také včelí královnu, což je jen jiný, lidový název pro včelí matku. O tuto svou královnu včely pečují jako o nejdražší poklad. Bez ní nemohou žít.

Tři tituly „Panna“, „Matka“ a „Královna“ se ozývají v Loretánských litaniích a potvrzují oprávněnost naší úvahy, v níž srovnáváme Marii se včelou, která je tak užitečná, obětavá, věrná, moudrá a obdivuhodná. Je jakoby všemi ctnostmi obdařená.

Punkta: Při pohledu na pilné včely a při úvaze nad Marií - Matkou a Pannou bychom měli dospět k rozhodnutí, že by se náš život měl stávat plodnějším pro Boží království a zároveň stále více čistším.

Panno Maria, Matko a Královno, oroduj za nás!

Blahodárný déšť

23. května

V knize proroka Izaiáše čteme: *Jako déšť a sníh padá z nebe a nevrací se tam, ale svažuje zemi a působí, že může rodit a rašit, ona pak obdařuje semenem rozsévače a chlebem toho, kdo jí, tak se stane s mým slovem, které vyjde z mých úst: nevrátí se ke mně bez účinku, ale vše, co jsem chtěl, vykoná a zdaří se mu, k čemu jsem ho poslal.*

Přirovnání, které používá prorok Izaiáš k vyjádření účinnosti Božího slova, můžeme obecně použít na působení Boží milosti. Tu lze přirovnat k dešti padajícímu z nebe. Tam, kde bychom se museli namáhat, abychom zavlažováním zemi dopřáli vláhu a zaseté semeno mohlo vzklíčit, zapustit kořeny a vzrůst, přichází déšť, který bez našeho přičinění podpoří růst mnohem lépe než my svým zaléváním.

Boží milost je nám udělena zdarma. Můžeme jí sice vycházet vstříc – svou touhou a modlitbou, úkony zbožnosti a kajícími – nicméně ona je svobodnou Boží záležitostí. Jako záhon zkypříme, semena na něm vysázíme a proti škůdcům je ohradíme, tak i těmito úkony zbožnosti a kajícími, touhou a modlitbou, děláme, co můžeme a dál už jen trpělivě čekáme na déšť blahodárné milosti, kterou nám Bůh, jak bude chtít, sešle.

Co nastane? Jako se díky vydatnému dešti a dostatku světla uspíší růst toho, co jsme zasel, tak díky Boží milosti se v duchovním životě naše těžkopádné slepičí krůčky proměňují v jelení skoky. Prostřednictvím Boží milosti se pak vše zdokonaluje a zrychluje. Člověk s touto podporou vykoná v jednom dni pro Boží království to, co by jiný vlastními silami musel činit třeba po celý rok. Jen uvažujme nad životem svatých mužů a žen, jako byl František Xaverský, Terezie z Avily, Jan Bosco, Tomáš Akvinský, otec Pio či kandidát blahořečení Antonín Cyril Stojan.

Především však myslíme na tu, která deštěm Boží milosti nebyla pouze skropena, nýbrž zcela naplněna, neboť sám Původce *plný milosti a pravdy* v ní přebýval. Ona, Milostiplná Maria, je ukazatelem toho, jak vydatný déšť může Bůh seslat člověku, který zkypřil pole svého srdce touhou po Bohu a ve všem se snaží plnit jeho vůli. V Katechismu o ní čteme: „Mariina víra během celého jejího života až do poslední zkoušky, kdy Ježíš, její Syn, zemřel na kříži, nikdy nezakolísala. Maria nepřestávala věřit, že 'se splní' Boží slovo. Proto Církev v Marii uctívá nejčistší uskutečnění víry.“ (čl. 149)

Punkta: Jak konkrétně připravuješ ve svém životě půdu a zaséváš do ní semena, aby, až přijde Boží déšť, mohla s lehkostí vzklíčit a vyrůst?

Plná milosti, Maria, oroduj za nás!

Maria, Matko naše, skryj nás pod svůj plášť

24. května

Na hoře Zvir u obce Litmanová na Východním Slovensku se dne 5. srpna roku 1990 zjevila Panna Maria. Tři děti, Ivetka, Katka a Miťko se ukryly v seníku poté, co uslyšely ozývat se zvláštní hluk. Hned nato se začaly modlit: „Maria, Matko naše, skryj nás pod svůj plášť!“ Panna Maria se dětem zjevuje a strach se vytrácí. Po pěti letech tato zjevení končí, z hory se stává místo modlitby, dnes hojně navštěvované poutníky.

V poselství z 8. ledna roku 1995 zaznívá: „Prosím, darujte mi vaše problémy a starosti, neboť jen Bůh vás od nich umí osvobodit. Modlete se tuto modlitbu: ‘Bože, odevzdávám ti celou svou minulost a vkládám do tebe celou svou budoucnost. Děkuji ti za dnešek, který mi dáváš. A děkuji ti za to, že jsi se mnou a že se mohu radovat, neboť vím, že jsi mě nikdy neopustil.’ Prosím, prostě Boha, aby vám dal pochopit tuto modlitbu. Tím bude vaše srdce zaplavovat prostá dětská radost každý den.“

V Katechismu čteme: „Už od nejstarších dob je blahoslavená Panna uctívána pod názvem „Bohorodička“ a věřící se v modlitbách utíkají pod její ochranu ve všech nebezpečích a potřebách.“ (čl. 971) My se na ni tedy obracíme s důvěrou v její přímluvu a mocnou ochranu, kterou poskytuje svým dětem. Činíme tak prostřednictvím modliteb, když říkáme: „Pros za nás hříšné nyní i v hodinu smrti naší.“ A jindy: „Pod ochranu tvou se utíkáme, svatá Boží rodičko.“ A ještě do třetice a znova a znova: „Maria, pomoz, přišel čas, milostná Matko, slyš náš hlas!“

Ať nás tedy Maria, Panna mocná, chrání, ať nás skryje pod svůj mateřský plášť a svou nohou ať zašlápně hlavu hada – d'ábla, který chce člověka zastráhit, oklamat a od Boha odvést. Ať je naše víra v Boha i mateřskou ochranu naší nebeské Matky onou silou, která k sobě d'ábla nepřipustí. Tak to píše apoštol Pavel v listu Efezanům: *Vždy se hned chraňte vírou jako štítem. Tak budete moci uhasit všechny ohnivé střely zlého ducha.*

Proti úkladům nepřítele – d'ábla tedy nastavme tento štít víry a s vědomím, že často ve víře kolísáme, znásobme svou ochranu a volejme: „Maria, Matko naše, skryj nás pod svůj plášť!“

Punkta: Ptejme se dnes sebe samých, zda není naše víra v Boží pomoc a ochranu Panny Marie příliš slabá. Zda nás příliš neděsí naše minulost či budoucnost. Zda příliš nespolehneme jen na sebe sama. Příkladem, jak se chránit ve chvíli strachu, nám může být sv. Bernadeta, která ve strachu a zmatku při prvním zjevení Panny Marie, sahá do kapsy, vytahuje růženec a modlí se.

Útočiště naše, Maria, oroduj za nás!

Jsem Neposkvrněné početí

25. května

Soukromá zjevení, ať už se jedná o Pána Ježíše po jeho nanebevstoupení či zjevení Panny Marie a jiných svatých, mají napomáhat k tomu, aby se z Kristova zjevení plněji žilo. Pokud tato soukromá zjevení neodporují zjevené pravdě a definicím Učitelského úřadu Církve, mohou velmi napomáhat růstu Božího království v srdcích lidí. Stávají se také i určitou výpovědí o těch, kteří se při nich zjevují. Například při mariánských zjeveních se častěji Matka Boží představuje. V mexickém Guadalupe roku 1531 o sobě Maria říká, že je Svatá Maria, vždy Panna a Matka Boží, v Paříži se roku 1830 dává poznat jako Prostřednice všech milostí. Ve Fatimě roku 1917 žádá děti – Lucii, Františka a Hyacintu, aby na stejné místo chodili vždy třináctého v měsíci, po dobu šesti měsíců, a dětem sděluje, že jim pak řekne, kdo je. Při posledním zjevení se představí jako Panna Maria, Královna růžence.

Jedním z jmen, jímž se Maria představila a kterým bylo dosvědčeno i samo zjevení, je jméno, které sdělila čtrnáctileté Bernadetě Soubirousové v Lurdech o slavnosti Zvěstování Páně dne 25. března roku 1858. To znělo: „Jsem Neposkvrněné početí.“ Bylo to čtyři roky po vyhlášení dogmatu o tom, že Panna Maria byla uchráněna od jakékoliv poskvrny dědičného hříchu.

V Katechismu čteme: „Církev si během staletí uvědomila, že Maria, plná Boží milosti, byla vykoupěna už od svého početí. To hlásá dogma o Neposkvrněném početí, které vyhlásil roku 1854 papež Pius IX.: 'Blahoslavená Panna Maria byla od prvního okamžiku svého početí pro zvláštní milost a výsadu všemohoucího Boha, vzhledem k zásluhám Ježíše Krista, Spasitele lidského rodu, uchráněna jakékoliv poskvrny dědičného hříchu.'“ (čl. 491)

O Mariině vnitřní kráse můžeme uvažovat při modlitbě Loretánských litaní. V nich jí dáváme nádherná jména, která jí plně náleží. Nazýváme ji: „svatou“, „nejčistší“, „nejcudnější“, „neporušenou“, „neposkvrněnou“, „Zrcadlem spravedlnosti“ a „Královnou počatou bez poskvrny hříchu dědičného“.

Punkta: V rozzlobení se u dětí snadno stane s Honzíčka Honzin a z Marušky Maruna. Kolikrát však u dospělých jsou rodná a křestní jména nahrazena ještě ostřejšími výrazy a nadávkami. Popřemýšlejme, zda druhé vždy oslovujeme hezky a zda jejich jména svou řečí nešpiníme.

Matko neposkvrněná, Maria, oroduj za nás!

Služebnice, Matka a Nevěsta

26. května

V této májové úvaze můžeme přemýšlet nad vztahem Panny Marie k Nejsvětější Trojici – k Bohu Otci, Synu a Duchu Svatému. Vhodně nám k tomu poslouží úryvek z Lukášova evangelia o andělském zvěstování nebo jen modlitba Anděl Páně. V nich se Maria představuje ve vztahu k Bohu Otci jako služebnice Páně, která je zcela poslušná jeho slovu. Ve vztahu k Bohu Synu se představuje jako jeho matka, která umožňuje, aby se Slovo stalo tělem a mohlo přebývat mezi námi. Ve vztahu k Duchu Svatému se představuje jako jeho snoubenka, kterou Duch Svatý zastínil a ona z něj počala Spasitele světa.

V těchto nejbližších vztazích k Bohu Otci, Synu a Duchu Svatému se Maria stává nám křesťanům nejjasnějším vzorem. Křtem totiž také my – křesťané - nabýváme vztah k celé Nejsvětější Trojici. Stáváme se adoptivními syny Otce, Kristovými údy a chrámem Ducha Svatého.

Smíme se nazývat Božími dětmi a také jimi jsme, k němu můžeme volat jako k našemu Otci. A po příkladu Panny Marie jej můžeme ve všem velebit jako Otce milosrdenství, který shlíží na své nepatrné služebníky.

Křtem se stáváme Kristovými učedníky, těmi, kdo náleží zcela Kristu a *ukřižovali svoje tělo i s jeho vášněmi a žádostmi*. Tomuto Mistru a našemu Pánu nasloucháme a jej následujeme. On je náš Život, Cesta, Pravda. Ve křtu se skrze něj rodíme k novému životu, sobě umíráme a s ním povstáváme.

Křest z nás činí také chrám Ducha Svatého, který v nás přebývá a skrze něhož nám byla do srdce vlita Boží láska. Od něj jsme posvěcováni a přijímáme jeho dary, charismata.

V Katechismu čteme: „Tajemství Nejsvětější Trojice je hlavní tajemství víry a křesťanského života. Je to tajemství Boha, jaký je sám o sobě. Toto tajemství je tedy zdrojem všech ostatních tajemství víry; je světlem, které je osvětluje. Je to nejzákladnější a nejpodstatnější učení v „hierarchii pravd“ víry. ‘Celé dějiny spásy nejsou ničím jiným než dějinami různých cest a prostředků, kterými jediný a pravý Bůh: Otec, Syn a Duch Svatý, se zjevuje, smiřuje a spojuje se sebou lidi, kteří se odvracejí od hříchu.’ (čl. 234)

Punkta: Poděkujme Bohu za veliký dar křtu a přemýšlejme nad hlavními účinky křtu: naším spojením s Bohem, očištěním srdce a včleněním do Církve.

Svatá Maria, oroduj za nás!

Oblak

27. května

V začátku biblického vyprávění o proroku Eliášovi se dovídáme, že ohlásil králi Achabovi období sucha, že nebude vláha, leda až na jeho příkaz. Po tři a půl roku trvalo toto sucho, bez deště, bez rosy. Byl to trest za modloslužbu. Až po zabití 450 Baalových proroků se začíná Eliáš modlit za déšť. Z vrcholu hory Karmel vidí Eliášův služebník malý mráček vystupovat z moře, znamení naděje. Začíná pršet. V karmelském obláčku později vykladatelé Písma a kazatelé spatřovali předobraz Panny Marie. Ta se stává obláčkem záchrany, stává se Matkou Spasitele.

Ve 12. století se na hoře Karmel usadila skupina poustevníků, kteří své společenství svěřili pod ochranu Panny Marie. Ve století následujícím se jim v Evropě dostalo schválení řeholních stanov. Tak vznikl řád karmelitánů. Oni pak pod ochranou Panny Marie vykonali a dále konají velké dílo záchrany duší svými modlitbami i při apoštolské práci, zvláště jako učitelé modlitby. Velká reformátorka tohoto řádu sv. Terezie z Avily na základě zjevení popisuje ve své *Knize života*, jak vypadala ta, která je naším obláčkem spásy: „Jaké měla rysy Naše Paní, jsem nemohla rozeznat. Já jsem ji viděla celkově a byla úchvatně krásná, bíle oblečená, nevýslovně zářivá, ne oslňující, ale příjemná... Naše Paní se mi zdála velmi mladá... Cítila jsem, jak mě naplňuje nesmírná útěcha a pokoj.“

V Katechismu čteme: „Již při Božích zjeveních ve Starém zákoně zjevuje oblak – někdy temný, jindy zářivý – živého Boha a spasitele, zahaluje přesažnost jeho slávy: Mojžíšovi na hoře Sinaj, ve stanu Setkání a během putování pouští; Šalomounovi při posvěcení chrámu. Tyto předobrazy naplňuje Kristus v Duchu Svatém. Ten totiž sestupuje na Pannu Marii a zastíní ji, aby počala a porodila Ježíše. Na hoře Proměnění on přichází v oblaku, který zahalí Ježíše, Mojžíše a Eliáše, Petra, Jakuba a Jana, a z oblaku se ozývá hlas, který říká: *Toto je můj vyvolený Syn, toho poslouvejte*. Konečně tentýž oblak zastře Ježíše pohledu učedníků v den nanebevstoupení a oblak ho zjeví jako Syna člověka v jeho slávě v den jeho příchodu.“ (čl. 697)

Pannu Marii si tedy můžeme připodobnit také k obláčku, který ukrývá Boží přítomnost a přináší spásu.

Punkta: Když jedna žena ze zástupu zvolá: *Blahoslavený život, který tě nosil, a prsy, které tě kojily*, Pán Ježíš odpovídá: *Spíše jsou blahoslavení ti, kdo slyší Boží slovo a zachovávají ho*. Je to výzva pro nás: Boží slovo uvádět ve skutek. U Panny Marie se tomu učíme.

Panno slavná a požehnaná, Maria, oroduj za nás!

Všechno uchovávala v srdci

28. května

Panna Maria je pro Církev vzorem modlitby. V Katechismu čteme, že je „dokonalá postava modlitby, obraz Církve“, která Boha velebí, slouží mu a stává se Božím polem, do něhož je vloženo Boží zrno. „Můžeme se modlit s ní i k ní.“ Její „fiat mihi secundum verbum tuum“ („ať se mi stane podle tvého slova“) při andělově zvěstování a „magnificat anima mea Dominum“ („velebí má duše Hospodina“) při setkání s příbuznou Alžbětou vedou Církev v každodenní modlitbě. V poledne si v připomínce andělova zvěstování uvědomujeme, že Boží záchrana přichází prostřednictvím souhlasu člověka s jeho vůlí. Večer při nešporách v Mariině chvalozpěvu jsme zváni recitací její modlitby, připojit se k nadšené chvále Boha, jehož milosrdenství trvá od pokolení do pokolení.

V Katechismu čteme: „Odkud pochází modlitba člověka? Ať je způsob modlitby jakýkoliv (gesta a slova), modlí se celý člověk. Avšak když chtějí Písma označit místo, odkud vyvěrá modlitba, hovoří někdy o duši nebo o duchu a nejčastěji o srdci (více než tisíckrát). Je to srdce, které se modlí. Je-li daleko od Boha, pak je vyslovení modlitby marné. Srdce je příbytek, kde jsem, kde bydlím (podle semitského nebo biblického způsobu vyjádření: kam „sestupuji“). Je to náš skrytý střed, nepostižitelný našim rozumem nebo našim bližním; jen Boží Duch jej může probádat a poznat. Je to místo rozhodování, které je v největších hlubinách našich psychických sklonů. Je to místo pravdy, kde volíme život, nebo smrt. Je to místo setkání, protože podle Božího obrazu žijeme ve vztahu: je to místo smlouvy. Křesťanská modlitba je vztahem smlouvy mezi Bohem a člověkem v Kristu. Je to činnost Boha a člověka; vyvěrá z Ducha Svatého a z nás, je zcela zaměřená k Otci ve spojení s lidskou vůlí Božího Syna, který se stal člověkem.“ (čl. 2562-2564)

Punkta: V evangelijním vyjádření: *Maria však to všechno uchovávala v srdci a rozvažovala o tom*, jsme příkladem Panny Marie vedeni k tomu, abychom nad Božím působením ve světě uvažovali a byli jím natolik zaujati, že poznání Boží dobroty přejde od rozumu k srdci až k našemu vlastnímu chvalozpěvu a modlitbě srdce: „Ach, jak veliký je náš Bůh!“

Matko obdivuhodná, Maria, oroduj za nás!

Hořící keř

29. května

Ve druhé Mojžíšově knize, Exodu, je popsán příběh o povolání Mojžíše. Bůh se mu zjevil v plameni ohně uprostřed hořícího keře, který hořel, ale přitom ohněm nebyl stravován. Bůh sděluje Mojžíšovi, že se má stát nástrojem k osvobození izraelského lidu. Dává mu poznat své jméno: Jahve, Já jsem, který jsem.

Katechismus spojuje událost Božího zjevení v hořícím keři se zjevením Krista, který byl počat v lůně Panny Marie: „V Marii Duch Svatý ukazuje Otcova Syna, který se stal Synem Panny. Ona je hořícím keřem konečného Božího zjevení: naplněna Duchem Svatým ukazuje Slovo v pokoře svého těla a dává je poznat chudým“ (pastýřům) „a prvním zástupcům národů.“ (třem mudrcům od východu). (čl. 724)

U řeckých otců se v 5. století poprvé setkáváme s výkladem hořícího keře coby předobrazu Matky Boží. Maria přijala neudržitelný oheň Božího bytí, aniž by došla újmy. Maria počala Božího Syna a přitom zachovala panenství. „Raduj se, Maria, jež jsi neumístitelného Boha umístila, svatého tajemství bráno.“ Později se objevují na Východě ikony, které nesou název Nespalitelný keř. Panna Maria je zobrazena jako polopostava s dítětem Ježíšem – Emanuelem, tedy s Bohem, který navštívil svůj lid. Na ikoně ruského typu hořící keř ustupuje osmicípé hvězdě, která jiskří na všechny strany. Osmička je číslem záchrany: v Noemově arše se zachránilo osm lidí, osmý den je dnem Kristova vzkříšení. Na levé ruce má Boží Matka děťátko, pravou žehná. Ona je brána, skrze niž přichází Kristus.

Jako Mojžíšovi, tak i nám je řečeno: *Zuj si opánky ze svých nohou, neboť místo, na kterém stojíš, je půda svatá.* Slyšíme-li při liturgii: *a Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi,* z úcty k tajemství vtělení Božího Syna se ukláníme. Myslíme přitom na velikou lásku a pokoru Boží a zároveň na obdivuhodné poslání ženy, nové Evy, která se stává půdou svatou, v sobě uchovávající plod veškerého Života.

Punkta: Každý křesťan je ve světě Christoforos, nositel Krista. Má napomáhat tomu, aby se Bůh skrze něj zjevil světu. Má být hořícím keřem, který v sobě uchovává tajemství spásy, Krista samotného.

Panno neporušená, Maria, oroduj za nás!

Až do věčné radosti

30. května

Ve známé a oblíbené křesťanské písni s názvem „Madona“ zpíváme o tom, že každý z nás na této zemi poutníkem je k věčnosti. Chceme-li dojít k cíli naší pozemské pouti, potřebujeme, aby nám Bůh pomáhal svou milostí. Můžeme si jeho mnohé dary vyprosit prostřednictvím našich pomocníků v nebi. Ti již k cíli dospěli. My však, poutníci k věčnosti, a duše v očistci dosud ne. Obracíme se tedy na všechny svaté v nebi a obzvláště na Královnu všech svatých, aby nám a duším v očistci na této cestě pomáhala. Vzpomeňme v této májové úvaze na duše v očistci, lidově a krásně nazývané „dušičky“. Dosud nevidí nebesa otevřená, jako je uviděl sv. Štěpán před svou mučednickou smrtí. Dosud musí snášet na cestě k Bohu trapné čekání, kdy samy nemohou kráčet a jsou jen odkázány na pomoc těch, kdo již došli, Církve oslavené, a těch, kdo ještě krácejí, Církve putující. Jak horoucně touží po Bohu! Jak by rády stály již na prahu Hospodinova domu!

V Deníčku sestry Faustyny čteme, jak jí Pán na otázku, za koho se má ještě modlit, dává poznat následující: „Uviděla jsem anděla strážce, který mi řekl, abych šla za ním. Za chvíli jsem se ocitla na zšeřelém místě, naplněném ohněm a v něm bylo mnoho trpících duší. Tyto duše se velice vroucně modlí, ale pro ně samé to nemá žádný účinek, jim můžeme pomoci jen my. Plameny, které je pálily, mě nezasahovaly. Můj anděl strážce se mi nevzdaloval ani na chvíli. A zeptala jsem se těch duší, čím trpí nejvíce. A odpověděly mi shodně, že nejvíce trpí touhou po Bohu. Viděla jsem Matku Boží, jak navštěvuje duše v očistci. Duše říkají Marii „Hvězda mořská“. Přináší jim úlevu. Chtěla jsem s nimi více pohovořit, ale můj anděl strážce mi dal znamení k odchodu.“

V Katechismu čteme: „Ti, kdo umírají v Boží milosti a přátelství, ale nejsou dokonale očištěni, i když jsou si jisti svou věčnou spásou, jsou po smrti podrobeni očišťování, aby dosáhli svatosti nutné ke vstupu do nebeské radosti.“ (čl. 1030)

Punkta: Alespoň na kratičkou modlitbu za duše „Odpočinutí věčné dej všem zemřelým, Pane“ během dne nezapomínejme.

Ó Madono, dobrá Madono, Maria, oroduj za nás a za duše v očistci!

Závěrem

31. května

Svátkem Navštívení Panny Marie ukončujeme měsíc květen i májové úvahy o Panně Marii jako té, v níž je Církev celá svatá. Dnes si připomínáme evangelijní událost, kdy se Maria z Nazareta po svém putování do hor setkala s příbuznou Alžbětou. Připomínáme si slova Alžbětina: *Požehnaná tys mezi ženami a požehnaný plod života tvého! Jak jsem si zasloužila, že matka mého Pána přišla ke mně? Vždyť jakmile zazněl tvůj pozdrav v mých uších, dítě se živě a radostně pohnulo v mém lůně! Blahoslavená, která jsi uvěřila, že se splní to, co ti bylo řečeno od Pána!* A připomínáme si slova Mariina, kterými ukončujeme celé naše mariánské rozjímání. Kéž tedy vyústí po vzoru Panny Marie i v náš osobní chvalo zpěv, kéž i náš duch jásá v Bohu, našem spasiteli:

*Velebí má duše Hospodina a můj duch jásá v Bohu, mém spasiteli,
neboť shlédl na svou nepatrnou služebnici.*

*Od této chvíle mě budou blahoslaviti všechna pokolení,
že mi učinil veliké věci ten, který je mocný. Jeho jméno je svaté
a jeho milosrdenství (trvá) od pokolení do pokolení k těm, kdo se ho bojí.
Mocně zasáhl svým ramenem, rozptýlil ty, kdo v srdci smýšlejí pyšně.*

*Mocné sesadil z trůnu a ponížené povýšil,
hladové nasýtil dobrými věcmi a bohaté propustil s prázdnou.
Ujal se svého služebníka Izraele, pamatoval na své milosrdenství,
jak slíbil našim předkům, Abrahámovi a jeho potomkům navěky.*

Nezapomeňme však ani v poslední májové úvaze na slova Katechismu, který nás po celý měsíc provázel. Citujme jeho poslední článek s číslem 2865, který se zabývá modlitbou Páně. V něm nalezneme zřejmý odkaz i na Pannu Marii, která učí celou Církev tomu nejdůležitějšímu, a sice přijímat a plnit Boží vůli, vždy a všude. V Katechismu tedy čteme: „Závěrečným ‘Amen’ vyjadřujeme své ‘fiat’ k sedmi prosbám: ‘Tak se staň’.“

Punkta: Poděkuj ze srdce naší milé Paní za vše, co pro nás udělala a stále pro nás činí. Poté slovy P. Čeňka Tomíška, která uvádí ve své Legendě o nejkrásnějším jméně, pozdravme Pannu Marii tou nejkrásnější invokací:

Tvoje jméno věky přečká: Ty jsi naše Maminečka – oroduj za nás!